

*Midwives of Progressive Education The Bureau of Educational Experiments
1916 - 1919*

J.F. Staring

NEDERLANDSE SAMENVATTING

Midwives of Progressive Education The Bureau of Educational Experiments 1916 – 1919

Jeroen Staring

In de *Inleiding* tot deze dissertatie duid ik aan dat er zich een aantal jaren geleden in opvoedkundig Nederland een strijd afspeelde over methoden, nut en effectiviteit van het zogenoemde Nieuwe Leren. Deze strijd werd in februari 2008 tamelijk abrupt beslecht in het rapport *Tijd voor Onderwijs* van de Parlementaire Onderzoekscommissie Over de Onderwijsvernieuwingen in het Voortgezet Onderwijs in Nederland — niet ten gunste van het Nieuwe Leren. Tijdens het hoogtepunt van het conflict gedurende de jaren 2005 tot 2008 is er in de literatuur weliswaar op summiere wijze verwezen naar *New Education*, te weten de aan het Nieuwe Leren verwante onderwijsvernieuwingen in de Verenigde Staten tussen 1890 en 1919, maar noch voorstanders van het Nieuwe Leren, noch tegenstanders ervan hebben uitputtend aandacht besteed aan de ontstaansgeschiedenis, effectiviteit, relevantie, of evaluaties van die Amerikaanse onderwijsvernieuwingen. Deze omissie versterkte de door voor- en tegenstanders van het Nieuwe Leren gewekte schijn alsof hun strijd een typisch Nederlandse uitwisseling van standpunten was over het sinds de millenniumwisseling geïmplementeerde Nieuwe Leren. Dit proefschrift werpt een nieuw licht op de Amerikaanse initiatieven tot onderwijsvernieuwing van de vroege twintigste eeuw en zijdelings op de relevantie ervan voor het Nieuwe Leren.

De onderwijsgeschiedenis toont aan dat bijvoorbeeld Marietta Johnson en Caroline Pratt aan het begin van de twintigste eeuw sleutelfiguren waren binnen het Amerikaanse experimentele, vernieuwende onderwijs dat kenmerken vertoont met het huidige Nederlandse Nieuwe Leren. De scholen die zij hebben gesticht bestaan nog steeds. Johnson en Pratt waren gedurende een deel van hun leven lid van het Bureau of Educational Experiments (BEE) in New York City. Onderzoek van de levensloop van beide onderwijsvernieuwers en in de archieven van het Bureau of Educational Experiments leverde het inzicht op dat dit Bureau een veel grotere rol in de onderwijsvernieuwinggeschiedenis en de professionalisering van onderwijsvernieuwers heeft gespeeld dan tot nu toe bekend was.

Deze overwegingen leidden naar de volgende centrale onderzoeksvraag van het proefschrift:

Wat was de rol van het Bureau of Educational Experiments en haar leden in de geschiedenis van de (Amerikaanse) onderwijsvernieuwing tussen 1916 en 1919?

In *Hoofdstuk 1* betoog ik dat er in de Verenigde Staten tijdens de *Progressive Era* tussen 1890 en 1919 *geen* nationale beweging voor onderwijsvernieuwing bestond. Toch ontsproten er lokale *grassroots*-onderwijshervormingen en gedijden onderwijsvernieuwing-initiatieven, in het leven geroepen door onder meer buurthuismedewerkers, ouderverenigingen en maatschappelijke groeperingen. In het eerste deel van het hoofdstuk bespreek ik een aantal van deze vernieuwingsinspanningen, met name in New York City. Het is een interessant gegeven dat daar steeds een aantal van telkens dezelfde vrouwen — te weten, Caroline Pratt en haar kring van activistische collega's — in verschillende samenwerkingsverbanden als *grassroots*-hervormers optrad. Nationale en lokale omstandigheden verhinderden echter dat

verschillende educatieve organisaties die werden opgericht tijdens de *Progressive Era* konden uitgroeien tot nationale organisaties voor onderwijsvernieuwing. Bijvoorbeeld, om de gevolgen van overvolle openbare scholen te bestrijden, richtten onderwijshervormers in 1916 de Gary School League op om te pleiten voor de implementatie van het zogeheten Gary Plan in New York City. In het najaar van 1917, echter, leidde het verliezen van de burgemeestersverkiezing door een belangrijk politiek supporter van het Gary Plan (en *niet* tekortkomingen van de New Yorkse onderwijshervormers die het plan omhelsden) tot de teloorgang van de aanpak waar de onderwijsvernieuwers voorstander van waren. Deze afloop van de zogeheten *Gary School War* blokkeerde tevens een verdere ontwikkeling van de Gary School League tot een nationale onderwijsvernieuwingsbeweging. Dit specifieke conflict toonde overigens ook duidelijk aan dat ouders en gemeenschapsleiders mee dienen te beslissen bij hervormingen binnen het (openbaar) onderwijs. Een ander punt dat ik benadruk is het gegeven dat overheidsinstanties die de civiele rechten ondermijnden van leerkrachten (en anderen) die deelname van de Verenigde Staten aan de Eerste Wereldoorlog aan de kaak stelden een bijkomend verlamdend effect sorteerden op onderwijsvernieuwingen, zowel in 1917 als in 1918, met name in New York City. Maar toch, dit tastte de vernieuwingsdrang van de hervormers niet aan. Slechts twee-en-een-halve maand na de wapenstilstand in november 1918 werd er een nationale organisatie opgericht die ernaar streefde onderwijsvernieuwende leerkrachten te professionaliseren — de Progressive Education Association (PEA). Deze vereniging fungeerde tevens als een *clearinghouse*, propageerde projectonderwijs en activiteitenonderwijs en bood daarnaast ouders en andere geïnteresseerde leken de middelen zich te *protoprofessionaliseren*. Het tweede deel van het hoofdstuk schetst deze processen tussen 1919 en de vroege jaren '30 toen geschillen over '*social reconstruction through education*' (onderwijs sociale dat bijdraagt aan wederopbouw) de gedachteswisseling binnen de vereniging begonnen te politiseren, op de lange termijn leidend tot de ondergang van de PEA in 1954. De synopsis van dit hoofdstuk wijst op een hiaat in de kennis die er bestaat over de laatste twee jaar van Wereldoorlog I.

In *Hoofdstuk 2* en *Hoofdstuk 3* schets ik parallele ontwikkelingen in de meanderende carrières van Marietta Johnson en Caroline Pratt, twee vrouwen die lid werden van het Bureau of Educational Experiments en die rond 1919 essentiële schakels waren bij de oprichting van de Progressive Education Association en de formulering van haar missie. Beide vrouwen ontvingen een protestantse opvoeding in kleine steden in een landelijke omgeving. Beide vrouwen werden lerares op plattelandsscholen. Ook doceerden zij later aan lerarenopleidingen.

Johnson geraakte in een existentiële crisis die tien jaar later resulteerde in de oprichting van een experimentele gemengde plattelandsschool in de utopische Georgistische kolonie in Fairhope, Alabama. Zij profileerde zich daarbij als een maatschappijhervormster die zich inzette voor een metamorfose van het kleuter-, lager en middelbaar onderwijs. Vanaf 1912 worstelde zij echter aanhoudend met de bekostiging van haar school en reisde zij stad en land af om door het geven van lezingen het benodigde geld bijeen te sprokkelen om de begroting sluitend te krijgen. Al doende dijde haar sociale netwerk zich uit en ontwikkelde zij zich bijna tot een onderwijsvernieuwingprofetes.

Na een vergelijkbare professionele crisis en een wisselende loopbaan als textielindustrieonderzoekster, lerares handvaardigheid en maatschappelijk werkster bij een buurthuis, politiek activiste en fabrikante van speelgoed, stichtte Pratt een experimentele gemengde school in New York City. Zij identificeerde zich openlijk als lid van de Socialistische Partij en koesterde het doel om de maatschappij te verbeteren door middel van haar onderwijs.

Johnson en Pratt waren allebei pleitbezorgsters van handvaardigheidsonderwijs en activiteitenonderwijs en van de samenvoeging van de '*three R's*' (*reading, writing, arithmetic*: lezen, schrijven, rekenen), maatschappijleer en expressieonderwijs in één onderling

verbonden curriculum. Zij ondernamen excursies met hun leerlingen, als onderdeel van hun onderwijsprogramma, Johnson op het platteland en Pratt in de grootstedelijke omgeving. Beide vrouwen werden lid van het Bureau of Educational Experiments, Pratt bij de oprichting ervan in 1916, Johnson een jaar later.

In *Hoofdstuk 4* beschrijf ik de vroege geschiedenis van het Bureau of Educational Experiments en verhaal ik over de ontstaansgeschiedenis van de Progressive Education Association. De actieve leden van het BEE kenden tussen 1916 en 1919 geen duidelijke initiële koers en hinkten feitelijk op twee benen. Aan de ene kant presenteerde het Bureau of Educational Experiments zich als een *clearinghouse*: het verzamelde en verspreidde onderwijskundige informatie, verzorgde tentoonstellingen, gaf bulletins uit en bouwde een uitgebreide bibliotheek op. Het Bureau professionaliseerde zo het professionele publiek en *protoprofessionaliseerde* tegelijkertijd het algemene publiek. Aan de andere kant subsidieerden, initieerden en begeleidden leden van het Bureau een reeks van onderwijsexperimenten. Hoewel er bij hen hoge verwachtingen over de voordelen van het psychologisch testen van schoolgaande kinderen bestonden, beantwoordden de testuitslagen niet aan hun verwachtingen. Voordat zij in 1919 uiteindelijk — als Bureau — een eigen, door hen zelf uitgestippelde koers volgden, door het openen van twee bijeenbehorende ‘laboratorium scholen’ als nieuwe kern van de organisatie, scoorden de leden van het Bureau een paar successen, maar zeker ook een aantal stevige mislukkingen. In het voorjaar van 1917, parallel aan de Amerikaanse entree in de Eerste Wereldoorlog, evalueerden zij hun voortgang en formuleerden zij nieuwe prioriteiten. Die evaluatie leidde onder andere tot het aantrekken en engageren van Marietta Johnson om op Public School 95 een demonstratieklas in ‘Organic Education’ te begeleiden. In 1917 werd Johnson daarnaast ook lid van het Bureau.

Een opvallend maar onbedoeld succes van het Bureau of Educational Experiments betreft haar invloed op de ontstaansgeschiedenis van de Progressive Education Association. Zo stamt enerzijds het plan om een nationale organisatie voor onderwijsvernieuwing op te richten uit januari 1918; het werd geopperd door een onderzoekster werkzaam voor het Bureau en werd verder uitgewerkt door Johnson en een aantal geestverwanten. Toen de Progressive Education Association in 1919 werd opgericht, formuleerden Johnson en Pratt, beiden PEA-leden, mede de voorlopige doelstellingen ervan. Anderzijds publiceerden leden van het Bureau regelmatig en met voorliefde in *Progressive Education*, het tijdschrift dat de PEA uitgaf sinds 1924. Wederkerig hielp de vorming van de PEA Pratt en haar BEE-collega’s de organisatie van het Bureau te herstructureren en zich te richten op kleinschalig onderzoek. Zij groeiden daarbij uit tot een soort voorloperinstituut van actieonderzoek. Na 1930 werd het Bureau een lerarenopleiding.

Het afsluitende deel van het hoofdstuk biedt een samenvatting van het proefschrift; ook beschrijf ik de focus ervan op een door vrouwen geleid netwerk van hervormers en geef ik aan hoe mijn bevindingen betrekking hebben op aanbevelingen van de Commissie Parlementair Onderzoek Onderwijsvernieuwingen in haar rapport *Tijd voor Onderwijs* uit 2008.

In het *Nawoord* schets ik de verdere levensloop van Marietta Johnson en van Caroline Pratt. Na de oprichting van de PEA en het overlijden van haar man in 1919 hervatte Johnson energiek haar reislustige *pre*-Bureau leven en gaf zij lezingen in vele staten van de V.S. om het budget voor haar School of Organic Education in Fairhope bijeen te garen. Alhoewel zij nationale en zelfs internationale faam genoot, lukte het haar niet goed om de school te leiden. Leerlingaantallen liepen gestaag terug en een artikel gaf zelfs commentaar op haar regelmatige afwezigheid en de invloed ervan op het curriculum en de organisatie van de school. Daarnaast moest Johnson een hypotheek van duizenden dollars afsluiten op de school. Een boek dat zij uitgaf in 1929 werd niet goed ontvangen en in de jaren ’30 tot aan

haar dood in 1938 raakten zij en haar school in vergetelheid.

Pratt daarentegen was in de jaren '20 druk doende het curriculum van haar school te versterken met activiteitenprogramma's en met onderwijs dat was afgestemd op het gebruik van door haar ontworpen *Unit Blocks*, houten speelblokken. In 1929 scheidde zich de weg van haar school en die van het Bureau of Educational Experiments. In de dertiger jaren ging Pratt enerzijds een tijdelijke alliantie aan met enkele andere experimentele scholen om de financiële gevolgen van de *Great Depression* het hoofd te kunnen bieden, terwijl ze anderzijds het door haar ontworpen City and Country School curriculum concept implementeerde op andere (openbare) scholen in de staat New York. In 1945 ging Pratt met pensioen; ze overleed in 1954.